

SOCIETAT CATALANA de GENEALOGIA, HERÀLDICA, SIGIL·LOGRAFIA, VEXIL·LOGOLOGIA i NOBILIÀRIA

ASSEMBLEA GENERAL

El passat dilluns 14 de març es va celebrar l'Assemblea General de la nostra entitat. Com és habitual, la reunió va tenir lloc a la nostra seu de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Aquesta vegada hi van assistir 36 socis i van delegar el seu vot 14 socis més.

La reunió es va iniciar amb una Assemblea General Extraordinària, la qual va ser convocada per a modificar els Estatuts de la Societat. Després d'exposar el per què dels canvis, es va demanar l'opinió dels socis assistents. El Sr. Carles Bosch i Moya (soci núm. 464) va demanar la rectificació de l'article núm. 16, perquè no reflectia que un 10% de socis poguessin demanar la convocatòria d'una Assemblea, tal com estableix la legislació vigent. Admesa aquesta consideració, la modificació dels Estatuts s'aprovà per unanimitat.

A continuació es va celebrar l'Assemblea Ordinària, on es va donar compte de totes les activitats realitzades

durant l'any 2010, exposades en la memòria que va ser facilitada a tots els socis assistents. Es van presentar els comptes de tresoreria i el pressupost per l'any 2011. Posats els tres documents a l'aprovació de l'Assemblea, tots els punts van ser aprovats per unanimitat. Després els representants de cadascuna de les àrees de treball de la Societat van presentar un breu informe de les activitats portades a terme durant l'exercici 2009–2010 i les que s'havien emprés pel 2010–2011.

Finalment, donat que acabava la legislatura de l'actual Junta de Govern i davant del fet que no s'havia presentat cap altra candidatura, es demanà a l'Assemblea la ratificació dels càrrecs, amb algunes petites modificacions. S'aprovà la llista de càrrecs per unanimitat i la nova Junta de Govern quedà conformada de la manera que es detalla a continuació. (*Maria dels Àngels Espert*, Vicesecretària de la Societat)

President	Juan José Cortés y García
Vice-presidenta	Sofia Garçon i Peyrí
Secretària	Aina Pascual i Jordi
Tresorer	Antoni Cervantes i Corominas
Vocal Webmaster	Ramon Rovira i Tobella
Vocal de Paleografia	Avelino André y Gabián
Vocal de Relacions Institucionals	Pere Serra i Rosell
Vocal de Publicacions	Xavier Mora i Giné
Vocal de Relacions amb el País Valencià	Josep Vicent Ferrando i Company
Vocal de Noves Tecnologies	Enric Mayol i Sarroca
Vocal de Relacions amb la Catalunya Nord	Joan Peytaví i Deixona
Vocal de Biblioteca	Jaume Pérez i Alexandre
Vocal d'Heràldica	Leticia Darna i Galobart
Vocal de Formació i Protocol	Andrea Rovira i Bordonau
Vocal de Nobiliària	Felipe de Perlines y Carretero
Vocal de Comunicació, Difusió i Vicesecretària	Maria dels Àngels Espert i Clanxet
Vocal de Genealogia	Dolors Vila i Llivina

LA NOVA JUNTA DE GOVERN

CRÒNICA

❖ **Sortida a la Barceloneta.** Hem iniciat aquest 2011 amb una sortida de caire cultural al barri de la Barceloneta. Així, dissabte 22 de gener ens vàrem trobar davant el Museu d'Història de Catalunya un grup de 23 persones. En Juanjo Cortés, president de la Societat, ens va anar guiant per tal d'aprendre a "llegir pedres", com li agrada dir tot sovint. Des del lloc de trobada, temps enrera ocupat pel mar i per maresmes que amb els segles l'activitat humana va anar dessecant, observem les punxes de Santa Maria del Mar, abans Santa Maria de les Arenes.

Escoltem observacions sobre el Moll de la Fusta, on els vaixells descarregaven fusta i se'n feien de nous; sobre l'Escola Nàutica, edificada d'esquenes al mar; sobre l'antic Passeig Nacional, avui de Joan de Borbó, etc. Arribem a l'edifici de Gas Natural, un edifici de disseny, de vidre i estructura irregular, de gran alçada, on ens assabentem de diferents anècdotes sobre la família Gil, propietaris de l'antiga fàbrica de gas, sobre els arquitectes del nou edifici i la seva inauguració. En Juanjo sembla saber tots els ets i uts del passat i present de Barcelona! Des d'aquest punt, tot mirant de gratar una mica de sol per tal de refer-nos del fred intens, sentim com Felip V va fer derruir, a mitjans del segle XVIII, el barri de la Ribera per tal de construir la Ciutadella, i així entre Montjuïc, amb els canons apuntant sobre la ciutat, i la Ciutadella, poder dominar Barcelona. Ens recorda que el carrer Ferran era la via ràpida dels militars per tal de comunicar ambdós emplaçaments.

Seguim el passeig i arribem al carrer del poeta Joan Salvat i Papasseit, que va ser fill de la Barceloneta i estibador al port. I tot mirant els edificis, planejats per enginyers militars de l'època, se'ns fa una pregunta: "Per què hi ha edificis dels segle XX, tenint en compte que tot estava edificat?". Les respostes no són encertades, i no aconseguim saber-ho fins una mica més endavant. Continuem pel carrer Ginebra. El barri s'havia convertit en un barri obrer degut a les fàbriques construïdes al llarg del segle XIX. Això fa sorgir els moviments obrers i les cooperatives, entre aquestes observem les restes de la

Cooperativa Obrera Popular "El Siglo XX" (1901-1940). Després, al carrer de l'Atlàntida, on podem observar alguna casa que s'ha mantingut quasi inalterada al llarg dels anys: planta i pis, amb una finestra a cada costat, ja que cada planta es dividia en quatre, i se li'n deia un quart de casa.

Arribats a aquest punt, ens trobem davant del mercat de la Barceloneta, i és allí, tot mirant uns plafons explicatius, on desvetllem la resposta al per què dels edificis de nova construcció del barri. Durant la Guerra Civil la Barceloneta va ser l'objectiu principal dels bombardejos aeris degut a fàbriques, com La Maquinista Terrestre i Marítima. De fet, Barcelona va ser la primera ciutat del món bombardejada des de l'aire. Per tant, la destrucció d'una bona part del barri va obligar a reconstruir-lo amb noves edificacions.

El fred i l'hora ens recorden que agrairíem fer un petit mos i un beure calent per mirar d'escalfar-nos. Així ho fem, en una bar situat al darrera del mercat, a la plaça de Joan Boscà. Ja mig recuperats passem pel carrer d'Andrea Dòria (l'almirall), abans de l'Alegria, darrera Sant Miquel del Port, on observem l'estàtua del Negre de la Ribera, mascaró de proa que representa un indi iroquès. El soci Albert López, molt versat en aquests temes, ens delita amb la història dels indis americans i les diverses guerres. Un forner, que surt a prendre la fresca, ens fa la primera foto de grup en aquell racó del barri, just davant la façana d'una antiga bugaderia, on la gent anava a rentar per no poder-ho fer a casa. Tot caminant arribem a Sant Miquel del Port, de façana neoclàssica. A la casa de la dreta hi va viure en Ferdinand de Lesseps, Cònsol General de França. Una mica més enllà entrem al carrer de Miquel Pedrola i Alegre, primer voluntari, militant del POUM. Arribem a la Cooperativa La Fraternitat (carrer Sant Carles amb Pescadors) de l'any 1879. L'arquitectura ens recorda la Cèsar Martinell. Des d'allí arribem al Passeig Marítim, on ens meravellem amb la mar picada i enlluernadora. Múltiples escultures de sorra, algunes sorprenents, descansen la nostra mirada de tanta pedra i de tanta història. De cop, unes escultures provinents del

92 olímpic, ens sobten pel seu silenci i la seva mirada buida. Inquietants. Figures d'en Lucio Muñoz. Aixequem la nostra mirada i veiem la Torre de Sant Sebastià, el telefèric que connecta la Barceloneta amb Montjuïc.

Ja finalitzant la visita decidim fer-nos la darrera fotografia davant l'escultura dels pals i banderes on, amb llenguatge mariner, diu Port Vell. Allà, agraint com sempre a en Juanjo Cortés la seva inigualable energia i dialèctica, ens acomiadem. Fins la propera! (*Sofia Garçon*)

❖ **Difusió en mitjans de comunicació.** El dia 29 de desembre el programa *Tarda de Ràdio*, de Ràdio Sabadell va fer una entrevista a Ramon Rovira sobre títols nobiliaris i genealogia, així com altres aspectes relacionats amb la Societat. (*Ramon Rovira i Tobella*)

❖ **Conferència de Juan José Cortés.** Els dies dimarts, 30 de novembre, i dijous, 2 de desembre, de 2010, el nostre president Juan José Cortés, va impartir la conferència: *“Tots tenim un nom i dos cognoms. Una aproximació a la Genealogia”*, dins del cicle de conferències del Curs 2010–2011 de l'Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran a Sant Cugat.

L'acte va ser un èxit d'assistència, omplint-se les cent places de la Sala d'Actes i les trenta de l'Aula de Difusió a l'Arxiu Nacional de Catalunya, en les dues sessions.

La presentació va anar a càrrec del nostre soci i membre del *Seminari permanent de Paleografia* de la SCGHSVN, Josep Climent, el qual, després de llegir el currículum del conferenciant, va destacar el caràcter divulgatiu i docent que en Juan José Cortés sempre dona a les seves intervencions públiques.

El conferenciant va respondre agraint la invitació de les *Aules*, i va començar la seva intervenció dedicant un ampli pròleg, més científic que genealògic, als antecedents paleontològics de la Humanitat i a tots els avanços que en pocs anys s'han assolit, gràcies al descobriment i estudi de les seqüències de l'ADN; però, tot seguit, es va centrar exclusivament en el camp genealògic i va donar a conèixer els petits “secrets” per a

la recerca d'avantpassats i aconseguir fer-se un arbre amb les màximes generacions possibles.

En acabar, es va sotmetre a les preguntes que li varen voler fer des del públic, responent-les totes amb plena satisfacció dels presents. El Sr. Marc Plens, president de les *Aules*, li va donar les gràcies i va tancar l'acte. (*Maria dels Àngels Espert*)

❖ **Presentació del nou llibre de Joan Peytaví a l'IEC.** Com es va fer el poblament a Catalunya en l'època moderna? Joan Peytaví i Deixona, membre de la Secció Filològica de l'IEC i de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Genealogia, respon a aquesta qüestió a partir de l'anàlisi del cas dels comtats de Rosselló i Cerdanya entre els segles XVI i XVIII. Ho fa en un llibre que recull la seva tesi doctoral titulada *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna. L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles XVI-XVIII)*. Aquest llibre ha estat publicat per l'Institut d'Estudis Catalans i ha estat presentat el 10 de març a la Sala Prat de la Riba de l'IEC pel seu autor, i amb intervencions d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC, Josep Moran, director de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC, Juanjo Cortés, President de la SCGHSVN, i August Bové, president de la Societat de Llengua i Literatura.

Per a elaborar el treball, Peytaví explica que va partir d'una base de registres parroquials del segle XVIII, uns documents que són «de primera importància demogràfica i patronímica, que proporcionen molta informació sobre milers de noms de diverses generacions». Mitjançant l'estudi de l'antroponímia fet a partir d'una base de dades de noranta-cinc mil noms, Peytaví analitza, poble a poble, com es va constituir el poblament en l'època moderna i retrata l'evolució occitana entre els segles XVI i XVIII: des de la vinguda d'immigrants, la gran majoria occitans del sud i del sud-est francès, de manera constant

i regular, entre els anys 1540 i 1750 fins al final de la immigració occitana.

❖ **Darreres aportacions al projecte Enxarxeu-ho.** Darrerament s'hi han penjat índexos de defuncions de Sabadell (s. XIX) i de baptismes d'Arenys de Munt (s. XVI). (*Ramon Rovira, Webmaster*)

AGENDA

Conferències

5 maig 2011, 19:00h, Reial Acadèmia de les Bones Lletres (Barcelona, Carrer Bisbe Caçador, 3, tocant a la Plaça de Sant Just): Conferència a càrrec del professor José Enrique Ruiz-Domènec: “La mujer en la Edad Media”.

14 juny 2011, 19:00h, ANC: Conferència del professor Flocel Sabaté: “Identitat, Memòria i Ideologia”.

Cursos regulars

S'estan iniciant els cursos de: Paleografia i Diplomàtica, Recursos genealògics a Internet, Textos llatins medievals i Heràldica. En trobareu més informació a la pàgina web de la Societat.

Cursos monogràfics

7 i 8 de juny 2011: Taller de Sigil·lografia. Permet

Grups de treball

Genealogia. Des de l'Assemblea passada, celebrada el 14 de març, la Dolors Vila s'incorpora a la junta com a vocal de Genealogia. Sòcia des de fa anys i Genealogista Superior per la SCGHSVN, on va presentar la seva tesina el 2010, ella coordina, a partir d'ara, la Vocalia de Genealogia, tasca que sens dubte realitzarà amb energia, ganes i de manera formidable.

En la passada Assemblea es va fer un resum de les tasques realitzades l'any 2010 a la Vocalia de Genealogia, que podeu consultar en la memòria del 2010 de la SCGHSVN.

Com a novetats dins dels grups de genealogia, cal destacar el constant rumb del projecte *Monumenta Genealogica Cataloniae*, que ja ha acabat l'estudi de la família Castanyer, vinculada a Can Castanyer de Valldoreix. A l'abril els seus membre realitzaran una sortida per tal de conèixer aquest mas més a fons. En aquests moments estan fent l'estudi de les famílies Major de Valldoreix, extenses totes elles, de les quals són destacables els Major de Baix i Major de Dalt, vinculats a les masies de Can Major de Baix (cases de Can Brou) i Can Major de Dalt. A més, han fet estadístiques de les

endinsar-se en una de les nostres disciplines d'una manera amena i oferint la oportunitat de poder adquirir uns coneixements bàsics que permetin enfrontar-se a aquest camp del coneixement. Recordeu que és gratuït per als socis de la SCGHSVN.

Jornades senyalades (Atenció: noves dates!)

- **Diada del soci i Jornada de portes obertes:** Dissabte 4 de juny, a la seu de la Societat. Hi haurà conferències, trobades per intercanviar experiències referents als nostres àmbits del coneixement, una exposició sobre “Genealogia familiar: els nostres records”, i un munt d'activitats lúdiques a través de les quals grans i petits poden descobrir les nostres disciplines.
- **Sopar del soci:** Divendres 10 de juny, 21:30, al Reial Club Nàutic de Barcelona. Cal inscripció prèvia.

dades buidades, visualitzant-se significativament les causes de les defuncions, per posar-ne un exemple. Us en posem una petita mostra:

Com hem dit en altres ocasions, sovint els rectors de les parròquies fan de cronistes de la seva època. A voltes només es limiten a anotar els actes sacramentals en que participen, d'altres ocasions són testimonis dels fets i ens els explica. Com per exemple el cas que va passar a Valldoreix el 1823, i que hem rescatat gràcies al buidatge que *Monumenta* fa d'aquella parròquia: Raymundus Claris, rector de Valldoreix, anota que el 12 de maig de 1823 “una partida de tropa que passava per Valldoreix afusella a Joan Buquet, fill de Vilassar i vicari de la parròquia de Sant Llorenç Savall; Vicenç Quintanas, fill de Riells, de 42 anys, prevere i mestre de minyons de Sant Llorenç Savall; mossèn Joan Serra, prevere i fill de Sant Llorenç Savall de 26 anys; reverend Just Porcioles, prevere i beneficiat de Santa Maria del Mar de Barcelona; Pere Marquet de la Hera, de 64 anys, pagès de Sant Llorenç Savall i Valentí Ventayol, de 54 anys, pagès de Matadepera.” El batlle de la Quadra de Canals, Joseph Lluell, va ser testimoni dels afusellaments i enterraments i el rector Claris en pren nota. (*Aina Pascual i Dolors Vila*)

RACÓ DEL SOCI *

Aquesta secció està destinada a recollir les vostres inquietuds, recerques, trobades familiars, fotografies d'interès general i experiències diverses sobre les nostres disciplines. També ens podeu fer arribar les vostres opinions i suggeriments sobre la Societat. D'altra banda, us agraïem la vostra participació amb petits articles i notícies (unes 300 paraules com a màxim).

“Alienígenes” a Girona en el Segle XVII. Continuo amb les sorpreses que dona la recerca en llibres parroquials, en aquest cas en els òbits de la Catedral de

Girona. Cercava jo la defunció d'un avantpassat en el llibre penjat a Internet pels mormons, “Òbits 1625–1705,” de la dita Seu, quan amb gran sorpresa em trobo que sota el nom d'un difunt, hi figura l'aclariment “alienígena”. D'aquests n'hem sentit parlar molt amb motiu de l'exploració de l'espai, però en el S. XVII, això ni pensar-ho! Ja portava temps buscant pels llibres de defuncions i mai havia vist aquesta nota. Intrigat, continuo mirant i veig que n'hi ha molts d'altres amb

aquesta qualificació. M'imagino que tenen una raó especial i aviat me'n dono compte. L'explicació la donen les mateixes anotacions, de les que en faig extracte d'una d'elles (fol 200):

“Die decima octava mensis augusti, anno a Nativitati Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quinto, in episcopali Palacio civitatis Gerunde, principatus Cataloniae, refectus ecclesiasticis sacramentis, obiit Illustris vir Marchus de Champe, ex civitate Lugdunensi oriundus, locumtenentis coronelli regimenti, sive cohortis, de Saus, et sepultus fuit in ecclesia Sti. Martini Çacosta, collegiis patrum Societatis Iesu, cuius anima in pace requiescat.”

El text és simple i no cal traducció. El lloc d'origen és Lyon, França. Segueix una nota que diu:

“Nota: que per eser dit llochinent Mosiur Champe **alienigena**, foren tots los drets del claver y com lo difunt disposa que volia enterrarse en la Iglesia de St. Martí Çacosta de la Companyia de Jesús y la parroquia olim de St. Marti sia unida cum insignibus et oneribus a la Catedral y los oficis dels enterros y honres dels difunts ques volen enterrar en la dita Iglesia, los hagen de fer lo claver y sacrista mitja de la Seu, sia cada qual en sos respectius casos, ço es: lo claver quan son albats o **alienigenas** o peregrins y lo sacrista quan son cosos habitants de ciutat, per ço la funcio de dit enterro se feu en esta forma.”

Continua el text descrivint tota la cerimònia. El claver s'embutxacà deu lliures dels béns del difunt que és allò que li correspon segons les Constitucions Tarraconenses, quant els **alienigenas** són nobles. I encara més de trenta ciris del funeral i tres atxes. Els no nobles sembla que només pagaven quatre lliures. En resum: els forasters pagaven més i el repartiment dels cobraments entre els eclesiàstics, depenia del tipus de foraster. Les anotacions d'“**alienigenas**” sembla que comencen cap el 1649 i es

mantenen fins el 1754. D'altra banda, aprofito per senyalar, que a Girona es consideraven albats i s'enterraven com a tals, “tots els menors de 14 anys, haguessin o no rebut sagraments”. (*Josep Climent*, soci núm. 660)

Llistat de Preveres de Dolors Lardiez i Víctor Olivé. Aquesta és l'adreça del llistat de preveres que ha fet la sòcia Dolors Lardiez i el Víctor Olivé. Preveres diocesans de Barcelona. Segles XVIII–XXI: http://www.cultura.arqbcn.cat/elenchus_cat.php.

* Per a respondre a qualsevol dels socis que ens escriuen cal posar-se en contacte amb nosaltres (butlletis@scgenealogia.net) i els farem arribar la vostra resposta. L'equip de redacció es reserva el dret de resumir o extractar el text si ho creu necessari, sempre amb previ avís a l'autor, així com escollir les col·laboracions que cregui més adients. Aquestes han de tractar d'alguna de les nostres disciplines. En qualsevol cas, les opinions expressades pels autors reflecteixen únicament les seves idees.

Nous socis

- 768: Núria Roca i Fàbrega, Granollers
- 769: Sebastià Ràfols i Miralles, Bellaterra
- 770: Cristina Miralles i Fernández, Granollers
- 771: Benet Porta i García, Terrassa
- 772: Francesca Gallardo i Fernández, Sabadell
- 773: Orland Mena i Margalef, Bigues i Riells
- 774: Pere Renom i Vilaró, Badalona
- 775: Elisabeth García i Marrasé, Barcelona
- 776: Alexandra Magrí i Bosch, Benavent de Segrià
- 777: Mercedes García Conde, Sant Cugat del Vallès
- 778: Carme Francitorra i Espunya, Barcelona
- 779: Xavier Campillo i Besses, Berga
- 780: Josefina Belio i Solano, Barcelona
- 781: Jordi Joan Mateu i Condom, Vilablareix

NOTÍCIES

• Important acord entre la Societat Valenciana de Genealogia i Heràldica (SVGH) i el Servei Diocesà d'Arxius Parroquials de l'Arquebisbat de València.

En data 16 de març del 2011 ha estat subscrit un acord pel qual la SVGH adquirix la condició de “col·laboradora” en les llabors de digitalització dels arxius parroquials de l'arxidiòcesi valentina que ha començat a impulsar el dit Servei Diocesà.

En este sentit, Mossén Xavier Serra, director del dit Servei Diocesà, ha expedit una carta oficial de presentació a nom de la SVGH, en la que prega als rectors de les diferents esglésies els arxius de la qual els membres de la SVGH pretenguen digitalitzar que els: “presten una acollida favorable ... en la seua disponibilitat de fotodigitalitzar fons històrics dels arxius de les seues parròquies”.

I per la nostra part, el president de la Societat ha rubricat davant del Servei Diocesà citat el “Compromís de Bon Ús de la Digitalització”, document que la nostra entitat ha subscrit amb tots els rectors de les parròquies que des de 2007 s'han digitalitzat per socis de la SVGH.

Les digitalitzacions que es duguen a terme per part d'associats de la SVGH en el marc d'este acord seran coordinades pel vicepresident i Vocal d'Arxius, Josep Vicent López Gil, qui prestarà tot el suport, seguiment i intermediació que siga necessari. En breu es remetrà un document amb els passos que s'ha de seguir per qui vullga digitalitzar algun arxiu parroquial.

Amb tot això, la SVGH se suma a la nòmina de col·laboradors amb el que compta el Servei Diocesà d'Arxius Parroquials per a la digitalització del fons arxivístic parroquial dependent de l'Arquebisbat de València.

Finalment, hem de ressaltar la importància que per a la genealogia valenciana té este acord i altres a què està arribant el referit Servei Diocesà d'Arxius Parroquials, i fem un crida als socis de la SVGH perquè ho aprofiten i contribuïsquen pel bé de tots als treballs de digitalització de les parròquies que puguen. (*Francesc Gamero Lluna*, President de la SVGH)

• **L'arxiu cerdà penja a la xarxa actes històriques.**

Dimarts, 25 de gener de 2011. L'Arxiu Comarcal de Cerdanya ha portat a terme, conjuntament amb l'Ajuntament de Llívia i el Consell Comarcal, un pla d'ocupació que ha permès digitalitzar una part de les actes municipals més antigues de Llívia, Puigcerdà i Prats, així com el fons documental gràfic de Puigcerdà, amb fotografies de la segona meitat del segle passat. Ara les actes i les imatges són consultables i descarregables al portal d'Internet de l'arxiu, <http://cultura.gencat.cat/arxius/acce>. El projecte ha posat a l'abast del públic les actes dels plens municipals, que són en documents manuscrits, entre el 1342 el 1618 en el cas de Puigcerdà; entre el 1669 i el 1984 en el cas de Llívia, que són totes les que ha conservat l'Ajuntament; i entre el 1865 i el 1998 en el cas de Prats i Sansor, que són també totes les que tenia el consistori. Igualment, les dues persones que han treballat per al Consell —l'altra ho ha fet per a l'Ajuntament de Llívia— ha digitalitzat el fons gràfic de l'Ajuntament de Puigcerdà dels anys 50, 60 i 70 del segle XX i els fons de fotografies de la revista Rufaca. En total, l'Arxiu Comarcal ha possibilitat la digitalització i posada a l'abast de tothom un total de 32.184 documents.

Els internautes poden consultar els documents fent recerca per data o per municipi, en el cas dels documents, i per tema, en el cas de les fotografies. En el cas que a la persona interessada li calgui un document en alta resolució, s'ha de posar en contacte amb l'arxiu.

La directora de l'arxiu, Erola Simon, ha lloat el fet que Llívia, Prats i el Consell s'hagin mostrat sensibles a la digitalització dels seus fons i ha remarcat la importància que aquest tipus de projectes salvin i posin a la llum pública les actes històriques de cada un dels municipis. Simon ha valorat de molt positiva l'experiència tant per a les persones contractades com per la feina feta. Si es repetís el pla d'ocupació, Simon miraria que es continués el projecte.

El pla d'ocupació, impulsat per Llívia i el Consell Comarcal amb la Generalitat, ha permès formar tres noies de la comarca, que eren a l'atur, en matèria de digitalització de documents, arxivística i edició d'imatge digital. (<http://www.altpirineu.org>)

• **Un treball de recerca realitzat des de l'Arxiu Comarcal permet consultes online de documentació del Vallès Oriental.** L'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental (ACVO) ha coordinat la realització d'uns inventaris que permeten obtenir informació online sobre milers de documents i fotos dels municipis del Vallès Oriental.

Aquests inventaris han estat realitzats per historiadors autònoms contractats pel Consell Comarcal, que durant els darrers cinc anys han recollit i analitzat informació de diversos arxius amb el fi de detectar la informació referent als municipis de la comarca, per després fer-ne una fitxa i passar-la a una base de dades.

En realitzar aquest treball, l'ACVO ha estat pioner a Catalunya, ja que el Vallès Oriental és la primera comarca que compta amb aquests inventaris, els quals permeten als estudiants, historiadors i públic en general obtenir informació de forma més ràpida sobre milers de documents i fotos dels municipis de la comarca, i si estan interessants en un document en concret, poden anar a l'arxiu en qüestió.

Als inventaris es pot accedir a través de l'àrea de Cultura del web del Consell Comarcal del Vallès Oriental, des on es pot consultar la bibliografia de la comarca, els fons documentals, així com les consultes online a l'ACVO.

Al fons documentals, a banda de la relació de fons que hi ha al mateix Arxiu Comarcal, es poden consultar una sèrie d'inventaris molt detallats de documentació relativa a tots els pobles del Vallès Oriental, que es troben a diversos arxius com són: l'Arxiu Nacional de Catalunya, l'Arxiu de la Diputació de Barcelona, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, l'Arxiu Notarial de Barcelona, l'Arxiu Diocesà de Barcelona, l'Arxiu de la Catedral de Barcelona, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona i arxius fotogràfics diversos. En aquests inventaris, fruit de cinc anys de treball coordinat i impulsat per l'ACVO, el públic podrà trobar tota mena de notícies sobre documents històrics relatius a la pràctica totalitat de municipis de la comarca.

D'altra banda, també, des de l'àrea de Cultura del web del Consell Comarcal, es poden realitzar les consultes online. Concretament hi ha dos enllaços que donen accés al portal "Arxius en Línia" de la Generalitat de Catalunya (que permet fer cerques de documents i fons existents a la base de dades del propi Arxiu Comarcal) i al portal "XAC Premsa" (que permet fer cerques i visualitzar el contingut de revistes i diaris locals dipositats a l'Hemeroteca Municipal i Comarcal).

Amb aquestes millores l'Arxiu Comarcal vol aconseguir una major difusió dels seus fons i facilitar molt més l'accés de tots els ciutadans. (Granollers, 25 de març de 2011)

• **Cosinada de la família Arcarons.** La Marta Millan Arcarons ens va escriure per mirar de trobar més informació sobre el cognom Arcarons. Des de l'ajuntament de l'Esquirol li van donar l'adreça per posar-se en contacte per correu electrònic. Ella i en Roger Arcarons ens expliquen el següent:

Des del Facebook ens hem posat en contacte varies persones amb el cognom Arcarons, sempre hem sentit que som tan pocs que devem ser família. De fet, amb els que hem parlat uns som cosins segons i altres sabem que som

família, per coses que ens han explicat els nostres avis dels seus avantpassats, però no trobem el lligam.

Ens agradaria saber si algú ha treballat el cognom Arcarons i si és així si ens podria facilitar la informació recopilada.

Tenim un embolic de cal ample. Sabem que els nostres besavis eren de Sant Esteve de Sesrovires i que venim de l'Esquirol o Taveret. El besavi d'Anna Maria Parella Arcarons, que hem contactat per Facebook, sembla ser que era tiet del meu avi, tos dos es deien igual, Josep Arcarons Porras. El seu besavi va tenir dos fills, en Francesc Arcarons Fosalba i en Josep Arcarons Fosalba. En Francesc va tenir tres filles: Lola, Pepita i Remei. Ell és fill de la Pepita i té tres germans més. La Remei va tenir quatre fills, no sé els noms.

El meu avi era fill de Joan Arcarons i Maria Porras, van tenir set fills. El Josep Arcarons Porras (quatre filles, Conxita, Lluïsa, Pepita i Mercè), per aquesta part som 12 cosins. Els altres fills d'en Joan i la Maria van ser: Albert, Jaume, Ramon i tres noies que no recordo el nom (però això podríem saber-ho).

Sabem que alguns parents van anar a Olesa i també he contactat per Facebook. Magí Tobella Arcarons. Ens ha dit que els d'Olesa són ells: el seu avi Ricardo Arcarons (fills Ramon i Maria Lluïsa) i la seva tieta Maria Lluïsa (filla Rosa). Un embolic.

En Roger Arcarons té penjada tota la informació recollida al programa MyHeritage com a "família Arcarons": <http://www.myheritage.es/FP/search.php?page=1&action=search&query=Fam%3ADlia+Arcarons&scope=all&aSearch=off#notificationPanelAnchor>

Ens explica que dóna la coincidència que l'avi del seu avi, en Pere Arcarons Bonet, va néixer a Santa Maria de Corcó el 1848, d'on va ser la Maria Arcarons Masella (1640) hereva del Mas Arcarons. Suposa que per la zona devien haver molts Arcarons i que, per tant, trobar coincidències serà difícil.

En definitiva, ens diu la Marta, el que ens ha mogut és que sempre hem sentit que som poques les persones

que portem aquest cognom i el més probable és que siguem família. Avui en dia és molt fàcil posar-se en contacte amb altre gent amb el Facebook, buscant Arcarons i enviant-los un sol·licitud d'amistat. També tenim un grup perquè els que s'afegeixin vagin explicant el que coneixen de les seves arrels, per si trobem algun parentiu, però tot ho estem fent a nivell personal, res professional. Simplement ens feia gràcia posar-nos en contacte amb altres que porten el cognom Arcarons i si trobem el que ens uneix doncs millor, però ja et dic tot és molt casolà.

Vam preguntar a l'ajuntament per si tenien informació i per si algun dia algú pot invertir-hi temps i revisar-ho. Però de moment anem fent amb aquestes converses del grup Arcarons. (*Marta Millan Arcarons i Roger Arcarons*)

• **Títols nobiliaris. Reials Cartes de Successió**, BOE 22-11-2010: Comte de la Diana. R.C.S. a favor de don José Francisco Parra y Soler, per defunció del seu avi, don Rafael Soler y Rodero; Comte de Quinto. R.C.S. a favor de don Francisco de Asís de Quinto y Arredonda, per defunció del seu pare, don Francisco de Asís de Quinto Zumárraga; Marquès de Campmany. R.C.S. a favor de dona Ana María de Sabater y Martínez, per defunció del seu germà, don José Carlos de Sabater y Martínez. **Sol·licituds**, BOE 12-02-2011: Baró d'Algerri, sol·licitat per don Jordi de Camps i Galobart per la defunció del seu pare, don Felip de Camps i Subirats; Marquès de Samaranch, sol·licitat per dona Maria Teresa Samaranch i Salisachs per la defunció del seu pare don Juan Antonio Samaranch i Torelló. (*Ramon Rovira*, soci núm. 144)

• **Resolucions sobre escuts** (DOGC, <http://www.municat.net>). Falset (nou escut), Folgueroles, Granyena de les Garrigues, Gurb, Sant Vicenç de Castellet, Torregrossa. (*Enric Fontvila*, soci núm. 641)

• **Resolucions sobre banderes** (DOGC, <http://www.municat.net>). Jesús (EMD del municipi de Tortosa), Sant Martí Vell, Soldevila, Tarroja de Segarra. (*Enric Fontvila*, soci núm. 641)

LLIBRES, WEBS, ARXIVS

L'estudi genealògic de Canillo, a punt d'editar-se. Els caps d'una norantena de cases canillenques han rebut els primers resultats de la recerca dels quatre estudiosos que elaboren la segona part de Nostres arrels, genealogia d'un poble entre el 1100 i l'actualitat. L'estudi cerca l'origen de cada casa de la parròquia.

El 1995 es va publicar Nostres arrels, un treball que el comú de Canillo va voler ampliar amb una història genealògica de la parròquia que s'endinsés en el temps i que arribés fins a l'actualitat.

Als genealogistes Jordi Alcobé i Marc Casal, que en van fer la primera edició, s'hi van afegir per a la segona dos historiadors: Domènec Bascompte i Martí Salvans. La

feina ja està a punt –només falten les aportacions fetes des de cada família: dades o imatges que il·lustraran la publicació– i el volum ja podrà començar a maquetar-se. Tres-centes pàgines que sortiran al llarg dels mesos vinents. Una publicació de qualitat per a la qual el comú ha pressupostat al voltant de 35.000 euros (inclosa la feina de recerca i la publicació).

A dins, dues pàgines amb l'arbre genealògic de cada casa, des del fundador. En alguns casos es remunta fins al 1100, tot i que l'origen de bona part de les cases se situa al segle XVII. Així, si cap al 1600 el nombre de cases és d'una seixantena a tota la parròquia, sis o set dècades més tard arriba al centenar i mig.

La recerca ha portat als autors reptes de tot tipus. I engrescadors enigmes pendents de resoldre. Per exemple, la sobtada aparició d'una casa gran. "És impossible –explica Salvans– que una casa rica sorgeixi d'enlloc; les cases no es fan així". L'origen més habitual és en el segon fill d'una família, que rep un petit terreny, hi basteix un habitatge, treballa un hortet i comença a comprar un parell de caps de bestiar. També suposen un desafiament els canvis de nom. Salvans relata un dels casos que s'han trobat. A l'Aldosa, fins al 1700, hi havia cal Naudí, que en determinat moment només va tenir una hereva –"la Naudina, en deien"–. Es va casar amb Joan Pere Armany, personatge influent que havia estat diverses vegades cònsol, i la casa va començar a ser denominada Cal Jumpere.

Una de les particularitats del volum, que el diferencien d'estudis similars, és que inclourà un arbre de cognoms, a través dels quals es veuran les interrelacions entre les cases. (A. Doral, Canillo, 19 desembre 2010, *Diari d'Andorra*)

Els Gil, la família del gas. La Fundació Gas Natural publica la història dels Gil, una dinastia clau en el naixement de l'actual multinacional catalana. Van comercialitzar el servei a Barcelona fins i tot abans que hi arribés l'aigua corrent. Alguns cognoms de la Revolució Industrial catalana són prou coneguts: Girona, Güell, López... D'altres amb menys ressonància pública però no menys importància. Entre aquests, la família Gil, promotora de l'embrió del que ara és la multinacional catalana més important: Gas Natural.

Tot va començar a mitjan segle XIX. El 1841 el promotor francès Charles Lebon va aconseguir en subhasta del primer enllumenat públic amb gas de l'Estat espanyol: el de la ciutat de Barcelona. Era una època convulsa, amb un context econòmic a anys llum de l'actual. No hi havia bancs on demanar diners, ni tan sols infraestructures mínimes. Espartero havia enviat les tropes de Van Halen a sotmetre una Barcelona insurrecta. En aquest context, la família Gil, encapçalada pel patriarca Pedro Gil Babot, nissaga de llarga tradició del comerç marítim, es va unir a Lebon, com a socis financers, per crear, el 1843, la Sociedad Catalana para el Alumbrado por Gas (SCAG). Ha passat més de segle i mig de tot plegat. La Fundació Gas Natural acaba de publicar un llibre que fa justícia reconeixent la tasca de la família que va propiciar la primera embranzida del projecte. A la presentació es van sentir les al·locucions del director general de la Fundació, Pere A. Fàbregas; Miquel Valls,

president de la Cambra de Barcelona, i les d'Albert Carreras, degà de la Facultat d'Econòmiques de la UPF, i del mateix autor, Martín Rodrigo Alharilla, professor d'història contemporània a la Pompeu Fabra, especialista en colonialisme espanyol.

L'autor, que creu que és un volum d'història econòmica, "però també política social", segueix el fil conductor de la nissaga dels Gil per traslladar-nos al temps del "capitalisme romàntic", de gent sense gaires refinaments però amb prou clarividència per apostar per sectors de futur.

Pere A. Fàbregas recorda també fins a quin punt van ser pioners: "No hi havia precedents d'instal·lació d'infraestructures, ja que la de l'aigua no va arribar a Barcelona fins a 25 anys més tard". Han passat temps i vicissituds: noves primeres matèries i processos, la competència, la pressió de les elèctriques, la Guerra Civil... La família Gil ja no té implicacions, més enllà de les evocadores, amb el nou grup, que ha anat avançant sota lideratges insignes, com la d'un altre visionari, Pere Duran Farell. (*Avui*, 17 novembre 2010)

El General Moragues i la Fortalesa de Castellciutat: La Guerra de Successió a la Seu d'Urgell, escrit per Josep Albert Planes i editat per Farell Editors, amb la col·laboració de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell. (*Sofia Garçon*)

Interpentes, nova revista de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell. Va ser presentada el propassat mes d'abril. L'edita dit Institut junt amb Edicions Salòria de la Seu d'Urgell, i compta amb la col·laboració de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Urgell. A la presentació hi van intervenir el president de l'Institut, Lluís Obiols, Joan Graell com a representant d'Edicions Salòria, Albert Batalla, alcalde de la Seu d'Urgell, Ventura Roca, vicepresident del Consell Comarcal, i Julio Quílez, director de l'Arxiu Comarcal. En aquesta publicació s'hi recullen un total de deu articles dedicats a la història i cultura alturgellenques per estudiosos del territori. Des de la Societat Catalana de Genealogia us volem fer arribar la nostra enhorabona per l'esforç, pel rigor científic i per la tasca de difusió tan lloable i necessària! (*Sofia Garçon*)

Una vila per a un riu. La baronia de Molins de Rei. Segles XVI-XIX, de Conxita Solans Roda i Maria Cristina Forns de Rivera, prologat per en Xavier Gil, professor d'Història de la UB. Abasta cronològicament tota l'Edat Moderna fins el segle XIX. Ha estat presentat aquest mes d'abril. (*Sofia Garçon*)

ADQUISICIONS BIBLIOGRÀFIQUES

- ***Sellos medievales de Navarra***, de Faustino Menéndez Pidal de Navascués. (Donació de Pilar Marés)
- ***Bellaterra 1930-2005. Crònica de setanta cinc anys***, d'Ignasi Roda Fàbregas. (Donació de l'EMD de Bellaterra)
- ***Atles de les banderes*** (amb adhesius), de diversos autors. (Donació de Núria Martín i Rius)
- ***Curs d'informàtica al servei de la genealogia: el GDS***, de Joaquim Casals i de Nadal. (Donació de l'autor)